

6 ขั้นตอนสำคัญสำหรับการพัฒนาสมรรถนะการทำงาน

โดย บดี ตรีสุคนธ์

ในการพัฒนาพนักงานขององค์กรนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการสนับสนุนประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เนื่องจากในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การแข่งขันทางธุรกิจ ความเจริญของเทคโนโลยี ความคาดหวังของลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ความก้าวหน้าของวิทยาการจัดการ เป็นต้น

สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อการทำงานดำเนินธุรกิจขององค์กรทั้งสิ้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้องค์กรจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของตนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่องค์กรกำลังเผชิญอยู่

สิ่งที่ตามมาคือ สมรรถนะการทำงาน (competency) ของพนักงานแต่ละ ตำแหน่งอาจเปลี่ยนแปลงไป องค์กรจึงต้องให้ความสนใจต่อการพัฒนาสมรรถนะการทำงานของพนักงาน เพื่อรักษาไว้ซึ่งผลการดำเนินงานที่ องค์กร พึ่งประสงค์ รวมถึงการรักษาไว้ซึ่งความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งนอกจากผลประโยชน์ในเชิง ธุรกิจแล้ว การพัฒนาสมรรถนะการทำงานของพนักงานยังเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพ ของพนักงานอีกด้วย

การพัฒนาพนักงานจึงควรตั้งอยู่บน พื้นฐานของการนำสมรรถนะการทำงานมาใช้เป็นแนวทางในการ พัฒนาเพื่อตอบสนองเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ และความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะการ ทำงานมี ขั้นตอนการจัดทำดังนี้

1. วิเคราะห์สมรรถนะการทำงานของแต่ละตำแหน่งงาน ว่ามีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการทำงานที่ จำเป็นอะไรบ้าง
2. กำหนดระดับมาตรฐานของสมรรถนะการทำงานที่พนักงานแต่ละตำแหน่งควรมี
3. ประเมินสมรรถนะการทำงานแต่ละด้านของผู้ปฏิบัติงานว่ามีอยู่ในระดับใด
4. เปรียบเทียบค่าความแตกต่างของสมรรถนะการทำงานแต่ละด้านที่ผู้ปฏิบัติงานมีอยู่จริง กับ มาตรฐานที่กำหนดไว้ ค่าความแตกต่างที่ปรากฏเรียกว่า ช่องว่างของสมรรถนะการทำงาน (competency gap)
5. สร้างแผนการพัฒนาพนักงานรายบุคคล (individual development plan) โดยระบุสมรรถนะการ ทำงานที่ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนจะต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้ได้ตามมาตรฐานที่องค์กรกำหนดไว้

6. ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะการทำงานของพนักงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้

7. ประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะการทำงานของพนักงาน

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ competency ซึ่งการวิเคราะห์ competency ควรเริ่มจากการวิเคราะห์งานก่อน เนื่องจากการวิเคราะห์งานจะทำให้ทราบถึง

1.1. ขอบข่ายงานที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานแต่ละตำแหน่ง

1.2. ลักษณะของงาน และวิธีการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

1.3. ลักษณะผู้ปฏิบัติงาน

- ต้องมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์อย่างไร ?

- พนักงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร และสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นอย่างไร ?

เมื่อวิเคราะห์งานแล้วให้นำรายละเอียดจากการวิเคราะห์งานมาเขียนลงในใบพรรณานาหน้าที่งาน (job description) ต่อไป ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญต่อการนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนด competency ของแต่ละตำแหน่งงาน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานนั้น ๆ ให้สำเร็จด้วยดี

ขั้นที่ 2 กำหนดระดับมาตรฐานของ competency และ

ขั้นที่ 3 ประเมิน competency ของ ผู้ปฏิบัติงาน

ในขั้นที่ 2 และ 3 นี้เป็นการนำระดับของ

competency ที่ปรากฏจริงของ พนักงานในตำแหน่งที่กำลังพิจารณา ซึ่งได้จากการประเมินมาเปรียบเทียบกับระดับของ competency ที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานของตำแหน่งงานนั้น เพื่อหาค่าความแตกต่างของ competency ดังแนวทางการประเมินสมรรถนะการทำงานของนายสมชาย รักยิ่ง ซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่สนับสนุนงานขาย ดังภาพขวามือ

แสดงการประเมินสมรรถนะการทำงานของ นายสมชาย รักยิ่ง

สมรรถนะการทำงาน (Competency)	ระดับสมรรถนะการทำงาน					
	สูงมาก	สูง	มาตรฐาน	ต่ำ	ต่ำมาก	อ่อนแอและ
การวางแผนงาน						
การบริการลูกค้า						
ความคิดสร้างสรรค์						
การทำงานเป็นทีม						
การคิดวิเคราะห์						

แสดงแผนการพัฒนาพนักงานรายบุคคล

สมรรถนะการทำงาน (Competency)	วิธีการพัฒนา (อบรม/สัมมนา/ ดูงาน/สอนงาน/ มอบหมายงาน/ อ่านหนังสือ/ดู วิดีโอ เป็นต้น)	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ	เริ่ม พัฒนา	แล้ว เสร็จ	ความ ก้าวหน้า
1. ความคิด สร้างสรรค์	- เข้าร่วม หลักสูตร Think out of the box/ มอบหมาย โครงการพิเศษ	5,000 บาท	หัวหน้า งาน/HR	มี.ค.- 2553	ระบุ วัน แล้ว เสร็จ	อธิบายความ ก้าวหน้า กลางภาค ได้รับกรม พัฒนา
2. การทำงาน เป็นทีม	- เข้าร่วม Walk Rally/Sumo Coaching จาก หัวหน้างาน	7,000 บาท	หัวหน้า งาน/HR	มี.ย.- 2553		

competency ได้ที่มีค่าประเมินต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้เรียกว่า ช่องว่างของสมรรถนะการทำงาน (competency gap) จากภาพที่ 1 พบว่านายสมชาย รักยิ่ง มี competency gap คือ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม

เมื่อเกิดกรณีเช่นนี้ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการนำ competency gap มาพิจารณา ร่วมกันเพื่อทำให้ competency gap ลดน้อยลงหรือหมดไป โดยจัดทำเป็นแผนพัฒนารายบุคคล

ขั้นที่ 4 สร้างแผนพัฒนาพนักงานรายบุคคล (individual development plan)

จากการประเมินสมรรถนะการทำงานในขั้นตอนก่อนหน้า นายสมชาย รักยิ่ง ควรได้รับการพัฒนา สมรรถนะการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานของสมรรถนะการทำงานที่องค์กรกำหนดไว้ โดยนำไปบรรจุไว้ในแผนการพัฒนาบุคคล ดังตัวอย่างแสดงในภาพที่ 2 ต่อไปนี้

ขั้นที่ 5 ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะการทำงานพนักงาน

ในขั้นตอนนี้จะเป็นการนำแผนการพัฒนาบุคคลมาดำเนินการให้เป็นไปตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ ทั้งหลักสูตรการอบรม งบประมาณ กำหนดระยะเวลาที่จะเข้ารับการอบรมดังที่ระบุไว้ในตารางที่ 2

ขั้นที่ 6 ประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะการทำงานของพนักงาน

เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการพัฒนา พนักงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงควรมีการ ประเมินผลการพัฒนาพนักงานว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ (ย้อนกลับไปประเมินตาม ขั้นตอนที่ 3) โดยนำองค์ความรู้ด้านการประเมินผล ซึ่งมีอยู่หลายวิธีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้จะมุ่งเน้นที่ การวัดระดับความก้าวหน้าของสมรรถนะการทำงานของพนักงานที่ได้รับการพัฒนาเป็นสำคัญ

การนำเสนอบทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่ต้องการทราบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะ การทำงานได้เห็นภาพรวมของการพัฒนาดังกล่าว

สำหรับการปฏิบัติจริงของแต่ละองค์กรอาจมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน และมีเครื่องมือการวัดและ ประเมินสมรรถนะการทำงานของพนักงานที่สลับซับซ้อนไม่เท่ากัน ซึ่งหากท่านผู้อ่านสนใจก็สามารถศึกษา เพิ่มเติมได้จากหนังสือเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการทำงานที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก หนังสือแต่ละเล่มอาจมี เนื้อหาบางประเด็นที่ต่างมุมมอง แต่ท้ายที่สุดแล้วการรู้จักนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทการดำเนินธุรกิจ ในองค์กรของท่านน่าจะเป็นคำตอบสุดท้ายของการพัฒนาสมรรถนะการทำงานที่เหมาะสมที่สุด

.....